

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد صفادشت

دانشکده حقوق و علوم سیاسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (MA)

حقوق جزا و جرم‌شناسی

عنوان:

مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد در ایران و ایرلند

استاد راهنما:

جناب آقای افشین موسوی تومتری

نگارش:

علی مرادی

زمستان ۱۳۹۹

تاییدیه هیات داوران جلسه دفاع

از این پایان نامه در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۷ با حضور اساتید راهنما، مشاور، داوران دانشگاه آزاد اسلامی واحد صفادشت با موفقیت دفاع به عمل آمد و مورد تایید قرار گرفت.

نام و نام خانوادگی دانشجو: علی مرادی

رشته : حقوق جزا و جرم‌شناسی

عنوان پایان نامه : مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد در ایران و ایرلند

تاریخ دفاع : ۱۳۹۹/۲۲/۲۷

هیئت داوران :

ردیف	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱-			
۲-			
۳-			

تعهد نامه اصالت پایان نامه

اینجناب علی مرادی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته حقوق جزا و جرم شناسی که در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۷ از پایان نامه خود تحت عنوان " مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد در ایران و ایرلند با کسب نمره ۱۴ و درجه خوب دفاع نموده‌ام، بدین وسیله متعهد می‌شوم:

(۱) این پایان نامه حاصل پژوهش پژوهش انجام شده توسط اینجناب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده‌ام.

(۲) این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

(۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره‌برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

(۴) چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجناب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی‌ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء:

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

منشور اخلاق پژوهش

با یاری از خداوند سبحان و اعتقاد به این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری، ما دانشجویان و اعضاء هیأت علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

۱. اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.

۲. اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.

۳. اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.

۴. اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.

۵. اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.

۶. اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.

۷. اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب نقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.

۸. اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

۹. اصل برائت: التزام به برائت جویی از هر گونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائبه های غیر علمی می آلاینند.

تقدیم به:

اسطوره های زندگی

پدر و مادر عزیزم

که همیشه یاور و پشتیبان من بوده و هستند.

سپاسگزاری

به مصداق « من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق » بسی شایسته است از استاد فرهیخته و بزرگوار، آقای دکتر افشین موسوی تومتریکه با سعه صدر و حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی در این عرصه دریغ ننموده اند و از ابتدا و در طی نگارش پایان نامه با کرامت و بزرگواری و زکات علم خویش مرا نگارش پایان نامه یاری نمودند، تا اینکه این پایان نامه به مقصود خود برسد، کمال تقدیر و تشکر را دارم.

و تمامی اساتیدی که وقت خود را بی شائبه در اختیار اینجانب گذاشته اند و با هدایت ها و حمایت های بی دریغشان یاری ام نموده اند صمیمانه تقدیر و تشکر می نمایم.

چکیده

با شنیدن واژه نوزادکشی معمولاً قتل کودک به وسیله ی پدر به ذهن متبادر می شود. قتل نوزادان توسط والدین که غالباً هم با خشونت و سنگدلی همراه است وجدان عمومی را آزرده و احساسات افراد جامعه را جریحه دار می نماید. اما همچنان که رابطه ابوت از بدو تولد یا حتی قبل از آن تا زمان مرگ بین ابوبین و فرزند برقرار است. از نظر عدالت قضایی، نوزادکشی نه اینکه به ظاهر نباید موجب انتفاء قصاص گردد بلکه از دید و منظری دیگر باید پذیرفت که فرزند در پناه پدر و جد پدری است و مأمن و تکیه گاه نمی تواند خود عامل قتل و از بین بردن امنیت باشد نوزادکشی از گذشته به شکل های گوناگون دامن گیر جوامع بشری بوده است. این پدیده امروزه نیز به شکل هایی چون خفه کردن عمدی، غرق کردن و محروم کردن نوزاد از آب و غذا اتفاق می افتد، نوزادکشی اغلب در خانه و توسط آشنایان رخ می دهد. میان نوزادکشی و مرگ ناگهانی نوزاد مرز ظریفی وجود دارد که تشخیص آنها را دشوار می سازد. این دو در موارد بسیاری هم پوشی پیدا می کنند و می توان با رادیوگرافی و کالبدشکافی تا اندازه های به آن پی برد. نوزادکشی علت های متفاوتی دارد؛ از شک شوهر به تعلق نوزاد به وی، تا دلسوزی نسبت به نوزاد، برخی از کشورها (مانند ایرلند) قانون خاصی برای نوزادکشی دارند. قانون نوزادکشی ایرلند شامل مادران و نوزادان زیر ۱۲ ماه می شود؛ اما در کشور ایران، حکم نوزادکشی را اصولاً باید در قتل عمدی جستجو کرد. برای نمونه، امروزه در حقوق ایرلند برای عاملان این قتلها حبس ابد در نظر می گیرند. در حقوق ایران نیز مقررات ویژه ای برای نوزادکشی پیش بینی نشده و بدین ترتیب، حکم قتل نوزادان را باید تابع حکم کلی قتل عمدی و مستوجب قصاص نفس دانست. این پایان نامه، افزون بر مسائل بالا، وضعیت نوزادکشی را در کشور ایرلند که مطالعاتی درباره این پدیده در آنها انجام شده، بررسی کرده ضرورت جرم انگاری نوزادکشی در ایران همانند کشورهای مانند ایرلند را در قالب پیش بینی مقررات ویژه ای برای حمایت کیفری از این بزه دیدگان خاص آسیب پذیر نتیجه گیری می کند. ما در این پایان نامه از منظر حقوقی به موضوع نوزادکشی در نظام کیفری ایران و کشور ایرلند نگاه خواهیم کرد و مسائلی چون قتل فرزند توسط پدر و مجازات نوزادکشی که به اعتقاد خیلی ها باعث تجری پدران در قتل فرزند شده و اینکه چرا قانونا پدری که هم مرتکب قتل عمدی فرزند خود شده قصاص نمی شود را مورد نقد و بررسی قرار می دهیم.

واژگان کلیدی: نوزاد، کودک، نوزادکشی، ابوت، قصاص نفس، تجری، قتل مظلومانه، تعزیر

فهرست مطالب

صفحه

چکیده.....	د.....
فصل اول: کلیات تحقیق.....	۱.....
مقدمه.....	۲.....
۱-۱- بیان مسأله.....	۳.....
۱-۳- سوال های تحقیق.....	۶.....
۱-۴- فرضیه های تحقیق.....	۶.....
۱-۵- اهداف تحقیق.....	۷.....
۱-۶- پیشینه تحقیق.....	۸.....
۱-۷- روش تحقیق.....	۸.....
۱-۸- روش و ابزار جمع آوری اطلاعات.....	۸.....
۱-۹- ساماندهی تحقیق.....	۸.....
فصل دوم: مبانی نظری تحقیق.....	۱۰.....
۲-۱- تعاریف و مفاهیم.....	۱۱.....
۱-۱-۲- تعریف نوزاد از لحاظ لغوی و حقوقی.....	۱۱.....
۲-۱-۲- تعریف کودک و طفل از لحاظ لغوی و حقوقی.....	۱۳.....
۲-۱-۳- تعریف کودک در اسناد بین المللی.....	۱۳.....
۲-۱-۴- تعریف فرزند کشی در لغت.....	۱۵.....
۲-۲- عناصر جرم فرزند کشی.....	۱۶.....
۲-۲-۱- عنصر قانونی فرزند کشی.....	۱۶.....
۲-۲-۲- عنصر معنوی فرزند کشی.....	۱۶.....
۲-۳- پیشینه نوزاد کشی.....	۱۷.....
۲-۴- فلسفه قصاص پدر و مادر در قتل نوزاد.....	۱۹.....
۲-۴-۱- فلسفه ی قصاص.....	۱۹.....
۲-۴-۲- تعریف قصاص.....	۲۱.....

- ۳-۴-۲- دیدگاه اسلام در مورد قصاص ۲۲
- ۴-۴-۲- عامل حیات جامعه : ۲۷
- ۵-۲- ولی دم در قصاص نوزادکشی ۲۸
- ۶-۲- طبقه بندی قصاص و شرط حاکم بر آن ۲۹
- ۱-۶-۲- قصاص نفس : ۲۹
- ۲-۶-۲- قصاص عضو : ۲۹
- ۳-۶-۲- شرایط قصاص نفس ۲۹
- ۷-۲- مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد ۳۰
- ۱-۷-۲- قتل نوزاد توسط پدر ۳۰
- ۲-۷-۲- مسئولیت کیفری پدر در قتل نوزاد ۳۳
- ۳-۷-۲- قتل نوزاد توسط پدر در حقوق ایران: ۳۶
- ۴-۷-۲- قتل نوزاد توسط مادر ۳۷
- ۵-۷-۲- مجازات مادر در قتل نوزاد ۳۸
- ۶-۷-۲- قتل نوزاد توسط مادر یا جد مادری ۴۳
- ۷-۷-۲- ادله قصاص یا عدم قصاص مادر در برابر قتل نوزاد ۴۵
- ۲-۸-۲- مبانی نوزادکشی در قرآن ۴۸
- ۳-۸-۲- مبانی نوزادکشی در فقه شیعه ۵۰
- ۴-۸-۲- مبانی نوزادکشی در فقه عامه ۵۴
- ۹-۲- مبانی نوزادکشی در قانون ۵۷
- ۱-۹-۲- مبانی نوزادکشی در قوانین مجازات سابق ۵۷
- ۲-۹-۲- مبانی نوزادکشی در قوانین مجازات فعلی ۵۹
- فصل سوم : علل و عوامل نوزادکشی از دیدگاه اجتماعی و روانی ۶۶
- ۱-۳- مبانی نوزادکشی شهرها ۶۷
- ۱-۱-۳- شهرنشینی و جرم ۶۷
- ۲-۱-۳- حاشیه نشینی و جرم ۶۸

- ۳-۱-۳- مهاجرتهای بی رویه و جرم ۶۹
- ۳-۱-۴- مبانی نوزادکشی روستاها ۷۱
- ۳-۲- بررسی دلایل نوزادکشی از دیدگاه روانی ۷۲
- ۳-۲-۱- جنون و اقسام آن ۷۲
- ۳-۲-۲- تعاریف مختلف جنون در حوزه های مختلف ۷۴
- ۳-۲-۳- جنون و آثار آن در مسئولیت کیفری: ۷۵
- ۳-۲-۴- شروط تحقق جنون رافع مسئولیت کیفری: ۷۶
- ۳-۲-۵- اقسام بیماریهای روانی ۷۸
- ۳-۲-۶- تعریفی جامع و مانع و منطقی از جنون در حقوق جزا ۸۲
- ۳-۲-۷- مسئولیت کیفری مجانین ۸۵
- ۳-۳- بیماری های روانی و اسکیزوفرنی ۸۸
- ۳-۳-۱- مفهوم اسکیزوفرنی ۸۸
- ۳-۳-۲- نشانه های اسکیزوفرنی ۸۹
- ۳-۴- مورد اذیت و آزار قرار گرفتن نوزادان ۹۳
- ۳-۵- از نظر جامعه شناختی ۹۵
- ۳-۵-۱- از نظر اقتصادی ۹۵
- ۳-۵-۲- از نظر اعتیاد به مواد اعتیاد آور ۹۸
- ۳-۵-۳- از نظر اختلافات خانوادگی ۹۹
- فصل چهارم: مطالعه تطبیقی نوزادکشی از دیدگاه جرمشناسی در نظام حقوقی ایران و ایرلند ۱۰۳
- ۴-۱- رویکرد علت شناسانه به نوزادکشی و کشتن نوزادان ۱۰۴
- ۴-۱-۱- علت شناسی در پرتو مطالعات تجربی ۱۰۴
- ۴-۱-۲- علت شناسی در پرتو ویژگیهای مرتکبان نوزاد کشی ۱۰۵
- ۴-۱-۱-۱- درون خانوادگی: ۱۰۶
- ۴-۱-۱-۲- برون خانوادگی: ۱۰۶
- ۴-۲- علت شناسی نوزادکشی با توجه به بزه دیدگان آن ۱۰۷

۳-۴- پیشگیری از طریق روش های کاهش نوزادکشی.....	۱۰۸
۵-۴- رویکرد حقوق تطبیقی به نوزادکشی.....	۱۰۹
۱-۵-۴- رویکرد حقوق ایرلند به نوزادکشی.....	۱۰۹
۳-۵- رویکرد حقوق ایران به نوزادکشی.....	۱۱۲
فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات.....	۱۱۵
۱-۵- نتیجه گیری.....	۱۱۶
۲-۵- ارائه راهکارها و پیشنهادات.....	۱۲۳
فهرست منابع.....	۱۲۶

فصل اول

کلیات تحقیق

جرم نوزادکشی در کنار هر عنوان، وصف خاصی را متبادر بوده، لکن در کلیت امر، استنباط از نظر مقنن، متأثر از توجه به قواعد خاصی در جرم دانستن افعال بوده و در حقوق کیفری ایران، این فرض اجتناب ناپذیر، منصرف بر عمومات اسلام و فقه حاصل از آن است و جرم نوزادکشی را فرآیندی دانسته اند که به موجب آن قانونگذار با در نظر گرفتن هنجارها و ارزش های اساسی جامعه و با تکیه بر مبانی نظری مورد قبول خود و طبعاً متأثر از نظام عقیدتی مشخص، فعل یا ترک فعلی را ممنوع و برای آن ضمانت اجرای کیفری وضع می کند، بر این اساس، جرم انگاری نوزادکشی امری مبتنی بر علوم زیر ساختی همچون فلسفه حقوق، فلسفه سیاسی، و علوم اجتماعی است. لذا مبنا و اتکاء جرم نوزادکشی بر مفاهیمی چون اخلاق، حق، عدالت و قدرت و نهایتاً آزادی بوده و اهداف ناشی از آن، ناظر به تلقی دولت از رفتارهای مغایر هنجارهای مسلم اجتماعی است. هر جرمی به تناسب خود دارای مجازاتی است مجازات قتل همواره به عنوان یک عامل تسلی دهنده بازماندگان مقتول مدنظر بوده است. مجازات قتل، قصاص و در مرحله خفیفتر آن، تبدیل قصاص به دیه می باشد که اولیاء دم اجرای آن را نسبت به قاتل خواستار می باشند. در بحث قصاص نفس اولیاء دم معمولاً نقش تعیین کننده ای در مورد مجازات قاتل دارند و با عفو ولی دم، قاتل زندگی خویش را ادامه داده و با عدم بخشش او زندگیش خاتمه پیدا می کند. معمولاً علقه و رابطه ای که میان پدر و مادر و فرزندان وجود دارد مانع هتک حریم جانی فرزندان از جانب والدین ایشان می شود لکن مواردی است که به ندرت اتفاق می افتد که مرتکب قتل، از اولیاء دم (پدر و مادر) است، یعنی حیات فرزند را کسانی از او سلب می کنند که خود عامل بوجود آوردن آن بوده اند و به عنوان سرپرست و ولی قانونی او محسوب میشوند بنابراین بر طبق فقه امامیه و فقه عامه و نیز حقوق ایران که برگرفته از فقه امامیه می باشد حکم قصاص در مورد ایشان مانند سایرین نبوده و مورد دقت و مداخله است. قانون مجازات اسلامی مقرر می دارد: «پدر یا جد پدری که فرزند خود را بکشد قصاص نمیشود و به پرداخت دیه به ورثه مقتول و تعزیر محکوم خواهد شد» طبق این قانون پدر از حکم قصاص نفس مبرا شده و به پرداخت دیه و تعزیر محکوم می شود.

بررسی جرم نوزادکشی ، محتاج جرم و ویژگی ها، ماهیت و حدود مترتب بر آن است، به بیان دیگر جرم انگاری فرزندکشی ذاتا و ابتدائا و حسب مورد در خصوص هر یک از عناوین ملاک نظر یک مقنن، معلق به تلفیق بایسته های حقوق و جزای عمومی و ح - ج ۱۰ است . ناگفته پیداست که ، هر فعل یا ترک فعل و رفتاری را که قانونگذار بر آن مجازاتی در اقسام ملاک نظر ، بار و به آن ضمانت اجرایی مترتب می داند، وصف جرم داشته و نتیجه جرم انگاری است این تعریف در منظر عرف و شرع ماحصل تفکر خاص است .

۱-۱- بیان مسأله

نوزادکشی پدیده ای است که از گذشته در جوامع مختلف وجود داشته است برای ما مسلمانان، نوزادکشی به ویژه یادآور رسم جاهلی زنده به گور کردن دختران در عربستان پیش از اسلام است حقوقدانان به طور معمول نوزاد را به معنای کودک زیر ۱۲ ماه دانسته اند و این موضوع در قوانین کشورهای مختلف تبلور یافته است بدین سان، نوزاد که فردی است فاقد هرگونه ساز و کار دفاعی در برابر خطرهایی که او را تهدید می کند به دلیل همین ناتوانی و آسیب پذیری شایسته حمایت های ویژه از جمله حمایت های قانونی است در برخی از کشورها مقررات خاصی برای نوزادکشی در نظر گرفته شده است. وانگهی، با توجه به وجود ملاک های بین المللی درباره حقوق کودک و اهمیت مسأله کرامت ذاتی همه انسان پیشبینی و تصویب مقررات ویژه ای برای حمایت از نوزادان ضروری به نظر می رسد در حقوق ایران مقررات ویژه ای برای نوزادکشی پیشبینی نشده و همچنان که حقوقدانان از گذشته گفته اند، قتل نوزادان اعم از این که مرتکب، مادر یا شخص دیگری باشد مشمول مقررات کلی قتل است بدین ترتیب امروزه حکم قتل نوزادان تابع حکم کلی قتل عمدی و مستوجب قصاص نفس است. همانطور که می دانیم قتل شدیدترین جنایتی است که می تواند بر جامعه ی انسانی وارد شود، چنان که قرآن کریم در سوره ی مائده آیه ی ۳۲ کشتن انسانی را مانند کشتن همه ی مردم دانسته است. در این میان فرزند کشی بر بزرگی این جرم افزوده و بیش از پیش نظم و امنیت جامعه را دچار اختلال می کند.. نگاهی گذرا به تاریخ

تمدن بشری نشان می دهد که در یونان قدیم برای پیشگیری از افزایش جمعیت و تجزیه ی فقر آور اراضی، شرع و عرف کشتن نوزادان را مباح می دانست و هر پدری که فرزند ضعیف یا ناقص به وجود می آورد یا او را از صلب خود نمی دانست در کشتن او مختار بود. فرزند بردگان به ندرت مجال زنده ماندن می یافتند. دختران را بیش از پسران می کشتند نوازدکشی از گذشته های دور در جوامع انسانی مرسوم بوده و اختصاص به دوران جاهلیت قبل از اسلام در سرزمین حجاز ندارد مؤلف کتاب «تاریخ طفولیت» نشان می دهد که کشتن نوزادان مشروع و نامشروع یک قاعده ی معمول در عهد عتیق بوده است و موضوع فرزند کشی در تورات و قبل از آن وجود داشته است با ظهور دین مبین اسلام، تأکید فراوانی در آیات قرآن کریم و همچنین روایات ائمه اطهار مبنی بر حرمت جان انسانها و به خصوص افراد ناتوان، از جمله نوزادان شده است. فقهای شیعه بر اساس روایات، قاعده ای را که مشهور به «انتفاء ابوت» است که با توجه به آن پدر در صورت قتل فرزند از قصاص مبرا می شود و بنابر نظر ایشان مادر مشمول این قاعده نمی باشد و در صورت قتل فرزند قصاص می شود. از طرفی دیگر بیشتر فقهای اهل سنت نیز معتقد به قاعده ی «انتفاء ابوت» هستند لیکن مادر را نیز داخل در قاعده ی مذکور می دانند، لذا بر پایه ی اعتقاد ایشان هر یک از والدین اگر مرتکب قتل فرزند خود شود از مجازات قصاص معاف می شود. با وجود سنگینی جرم قتل عمدی و به خصوص فرزند کشی از دیدگاه اسلام، فقها ی امامیه به استناد روایاتی که در این زمینه وارد شده و از حیث سند صحیح و از نظر دلالت واضح و روشن است به طوری که هیچ یک از اصحاب نیز از آن اعراض نکرده و همگان به آن عمل کرده اند و معتقدند که پدر به خاطر قتل فرزند کشته نمی شود، لذا بر این اساس ایشان «انتفاء ابوت» را در قصاص معتبر دانسته اند و این امر از شهرت فتوایی برخوردار است. علاوه بر روایات وارده و شهرت فتوایی، برخی از فقها معتقدند به این دلیل که پدر علت فاعلی و سبب ایجاد فرزند است بنابراین اگر پدر به خاطر قتل فرزندش قصاص شود، در این صورت سبب، موجب از بین رفتن مسبب می شود از سوی دیگر بر اساس قول مشهور ایشان، در صورتی که مادر فرزندش را به قتل برساند قصاص می شود. این نظر تا آنجایی بین ایشان رایج است که بر آن ادعای اجماع نموده اند و اندک مخالفی که در این زمینه وجود

دارد را به دلیل موافقت با عامه و قیاس مادر بر پدر و نیز استحسان رد کرده اند و در مقام دلیل اظهار داشته اند که آیات مربوط به وجوب قصاص، عام و مطلق بوده و بر این اساس قصاص در کلیه قتل‌ها عمد واجب است، مگر در مواردی که با دلیل خاصی از تحت عموم خارج شده باشد و از آنجا که دلیل خاص بر خروج مادر از تحت عموم وجوب قصاص وجود ندارد، لذا در صورتی که مادر اقدام به کشتن فرزندش کند قصاص می‌شود. با شنیدن واژه فرزندکشی معمولاً قتل کودک بوسیله‌ی والدین به ذهن متبادر می‌شود. قتل فرزندان توسط والدین که غالباً هم با خشونت و سنگدلی همراه است وجدان عمومی را آزرده و احساسات افراد جامعه را جریحه دار می‌نماید. اما همچنان که رابطه ابوت از بدو تولد یا حتی قبل از آن تا زمان مرگ بین ابویین و فرزند برقرار است لذا فرزندکشی اعم خواهد بود از قتل جنین، نوزاد، کودک و بزرگسال که البته نمود و بروز آن بیشتر در قتل نوزاد و کودک بوده و حساسیت افراد جامعه را نیز برانگیخته و با توجه به آسیب‌پذیری و وابستگی کودکان به والدینشان اهمیت پرداختن به موضوع دو چندان می‌گردد. از نظر عدالت قضایی، فرزندکشی نه اینکه به ظاهر نباید موجب انتقاء قصاص گردد بلکه از دید و منظری دیگر باید پذیرفت که فرزند در والدین شان هستند و مامن و تکیه گاه نمی‌تواند خود عامل قتل و از بین بردن امنیت باشد اگر از نظر فقه و حقوقی استدلال می‌شود که پدر سبب وجودی فرزند است چگونه پدر بتواند باعث قتل فرزند بشود؟ جرم قتل بویژه نوزاد کشتن با توجه به تأثیرات نامطلوبی که در سلب امنیت و آسایش جامعه و برهم زدن نظم عمومی دارد، از گذشته‌های دور تاکنون همواره شدیدترین مجازات‌ها را به خود اختصاص داده است. بر این اساس، با توجه به اهمیت جرم قتل که شدیدترین جرم علیه تمامیت جسمانی اشخاص است، تبیین و بررسی عناصر و ارکان جرم از زوایای مختلف و مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزادکشی از اهمیت شایانی برخوردار است. ما در این پایان‌نامه به بررسی مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد در ایران و ایرلند خواهیم پرداخت و مسایلی چون مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد و مجازات نوزادکشی در کشور ایران و ایرلند که به اعتقاد خیلی‌ها باعث تجری والدین در قتل فرزند شده و

اینکه چرا قانوناً پدری که هم مرتکب قتل عمدی فرزند خود شده قصاص نمی شود را مورد نقد و بررسی قرار می دهیم.

۱-۳- سوال های تحقیق

سوالات اصلی

مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد در حقوق ایران و ایرلند چه نقشی در پیشگیری از وقوع این جرم خواهد داشت؟

سوالات فرعی

۱- مسئولیت و ضمانت اجراهای کیفری والدین در قتل نوزاد در حقوق ایران و ایرلند چیست؟

۲- نواقص نظام حقوقی ایران و ایرلند در رابطه با ضمانت اجراهای والدین در قبال نوزادان چیست؟

۳- چه ضمانت اجراهای را برای پیشگیری از ارتکاب قتل نوزاد توسط والدین در نظر بگیریم؟

۱-۴- فرضیه های تحقیق

فرضیه های اصلی

- به نظر می رسد مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری نقش بسزایی به منظور پیشگیری از وقوع این جرم خواهد داشت چرا که بدون مطالعات تطبیقی نقاط ضعف و قوت سیستم حقوقی را نمی توان دریافت. بالندگی هر سیستم حقوقی به مطالعات تطبیقی نیازمند است تا از اندیشه ها و دستاوردهای حقوقی دیگران نیز سود برده شود.

- فرضیه های فرعی

۱- مسئولیت و ضمانت اجراهای مانند قصاص، پرداخت دیه و تعزیر برای قتل نوزاد توسط والدین در نظر گرفته اند.

۲- قانون ایران و ایرلند در تعیین ضمانت اجراهای برخی از حقوق مسامحه کرده و در برخی از حقوق ضمانت اجرای تعیین شده مبهم می باشد و نیازمند اصلاح است.

۳- برای برقراری عدالت ضمانت اجراهای شدیدی را بایستی به منظور پیشگیری از وقوع قتل نوزاد توسط والدین پیش بینی کرد.

۱-۵- اهداف تحقیق

هدف اصلی تحقیق

بررسی تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد در ایران و ایرلند و خلاء های نظام حقوقی آنان

اهداف اصلی تحقیق

۱- ارائه راهکارهای لازم در زمینه کاهش ارتکاب به قتل نوزاد

۲- بررسی دلایل اجتماعی و روانی نوزادکشی

۳- بررسی روش ها و مبادی جرم فرزند کشی در حقوق کیفری ایران با توجه به موضوع روانی و اجتماعی

۱-۶- پیشینه تحقیق

تاکنون هیچی گونه تحقیقی اعم از تالیف، مقاله ، پایان نامه در خصوص عنوان تحقیق «مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد در ایران و ایرلند» صورت نگرفته است .

۱-۷- روش تحقیق

با توجه به اهداف و سوالات مطرح شده در این تحقیق روش پژوهش حاضر «توصیفی- تحلیلی» می باشد که به تحلیل و بررسی مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد در ایران و ایرلند می پردازد.

۱-۸- روش و ابزار جمع آوری اطلاعات

به روش گردآوری اطلاعات، کتابخانه‌ای بوده که محقق با مطالعه کتب، مقالات و پژوهش‌های مختلف، نمونه آرای قضایی و سایت اینترنتی و غیره اقدام به فیش برداری و در نهایت تدوین و تحلیل مطالب می‌پردازد.

۱-۹- ساماندهی تحقیق

جهت رسیدن به نکات مرتبط با «مطالعه تطبیقی مسئولیت کیفری والدین در قتل نوزاد در ایران و ایرلند» و حل ابهامات حاصله مسیر مطالعه و پژوهش را اینگونه ترسیم نموده ایم:

این پژوهش در پنج فصل گردآوری خواهد شد. فصل اول راجع به کلیات تحقیق که مشتمل بر (مقدمه ، بیان مساله، اهمیت و ضرورت تحقیق ، سوالات و فرضیه ها و اهداف ، محدودیت های تحقیق، روش تحقیق